

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 16.10.2023
Vår ref. 23/1486-11
691.0/MABR
Deres ref. 23/2619

Att:

Høring - NOU 2023:17 Nå er det alvor - Totalberedskapskommisjonen

Landsorganisasjonen i Norge (LO) har mottatt Totalberedskapskommisjonens NOU 2023: 17 – Nå er det alvor på høring.

LO vil også vise til vårt tidligere felles innspill til Forsvarskommisjonen og Totalberedskapskommisjonen fra november 2022.

1. Innledning

LOs forbund organiserer en million medlemmer i hele det norske arbeidslivet, inklusive i hele bredden av den nasjonale totalberedskapen. Våre medlemmer utgjør samtidig nærmere en femdel av landets befolkning. Våre medlemmer, i likhet med resten av befolkningen, har alle behov for trygghet: Trygghet på jobben og trygghet i hverdagen – og trygghet i møte med konflikt, krise og krig.

LO mener at Totalberedskapskommisjonens rapport gir en dekkende beskrivelse av Alvoret i de risikoene og truslene vi står overfor som fellesskap, og støtter i all hovedsak den politiske retningen kommisjonen peker ut.

Kommisjonen beskriver en rekke risikoer i endring, og LO er enig med kommisjonen i at utviklingen knyttet til klima, teknologi, demografi og stormaktsrivalisering gjør at det må stilles større krav til beredskapsarbeidet i Norge.

LO er særlig positiv til at kommisjonen legger stor vekt på betydningen av tillit i det norske samfunnet for beredskapen, og at utfordringer med styring og samordning, samt en for svak lokal beredskap blir kritisert så tydelig. Tiltakene kommisjonen foreslår på disse områdene er i all hovedsak gode, og vil styrke beredskapen tydelig om de innføres. LO vil samtidig understreke at beredskapssystemet behøver et *helhetlig* løft med mange ulike tiltak på ulike områder. Enkelttiltak på enkelte områder er ikke i seg selv tilstrekkelig. LO vil også understreke at en reell styrking av beredskapen ofte vil kreve et reelt økonomisk løft.

I det følgende vil LO først rette kommentarer til rapportens hovedanbefalinger, og deretter knytte kommentarer til noen utvalgte enkeltområder.

2. Kommisjonens hovedanbefalinger

2.1 En motstandsdyktig og utholdende befolkning

Kommisjonen foreslår (8.4) å forsterke rådene om egenberedskap, både når det gjelder antall dager befolkningen skal klare seg selv ved forsyningssvikt, hvilke scenarier befolkningen må ta høyde for, og at rådene skal gis av regjeringen. LO støtter disse forslagene. LO vil samtidig understreke at trygghet og sikkerhet er et fellesskapsansvar. Personer i utsatte livssituasjoner vil ikke alltid ha forutsetninger for å mobilisere en egenberedskap. Dette kan for eksempel handle om økonomi og mangel på areal for lagring av kritiske varer. Offentlige myndigheter må ta ansvar for at personer som ikke praktisk eller økonomisk kan følge myndighetenes egenberedskapsråd likevel har tilgang på kritiske varer.

LO støtter kommisjonens forslag (28.4) om nye tiltak for å styrke beredskapskompetansen i befolkningen. Både gjennom styrket kapasitet innen i samfunnssikkerhets- og beredskapsrelevante utdanninger, gjennom nye kurs om totalforsvar, samfunnssikkerhet og beredskap, og gjennom å integrere samfunnssikkerhet og beredskap bedre i eksisterende utdanningsløp.

LO mener kommisjonen ikke går langt nok i tiltak for å utnytte potensialet som ligger i vernepliktinstituttet. LO er opptatt av et forsvar som er solid forankret i folket, et tillitsforhold og en samfunnskontrakt mellom folk og forsvar. Allmenn verneplikt er fundamentet for denne forankringen. Forsvarskommisjonen går inn for å øke inntaket i førstegangstjenesten. LO mener man må se på muligheten for større inkludering av flere, ikke bare som en verneplikt, men som en bredere beredskapsplikt, hvor samfunnets beredskapsbehov styrer inntaket, ikke bare Forsvarets rekrutteringsbehov. Dette forslaget har LO tidligere spilt inn både for Forsvarskommisjonen og Totalberedskapskommisjonen. Førstegangstjenesten slik den er i dag, er allerede et viktig bidrag til beredskapskompetansen for alle som gjennomfører den.

LO vil også påpeke at vår samfunnsmodell med en sterk velferdsstat og et organisert arbeidsliv bidrar sterkt til små forskjeller mellom folk og høyere tillit både mellom folk og mellom folk og myndigheter. Å verne om den norske modellen i fredstid er et viktig fundament for befolkningens motstandsdyktighet. Oppslutning om beredskapstiltak i krise forutsetter sterk og velbegrunnet tillit til myndighetene. Tilliten mellom folk gjør oss mer motstandsdyktige mot forsøk på å splitte oss, for eksempel gjennom sammensatt virkemiddelbruk. Tilliten mellom folk i Norge støtter dessuten opp om viljen til å forsvare landet om vi blir angrepet.

2.2 Styrke lokalt og regionalt nivå i beredskapen

Kommisjonen foreslår (5.3) å styrke kommunenes beredskapsarbeid, blant annet gjennom å innføre krav om lokale beredskapsråd, en forsterkningsordning for kommunal krisehåndtering, friske midler til en beredskapskoordinator i minst 50 prosent stilling, og styrke statsforvalterens beredskapsarbeid med friske midler. LO støtter disse forslagene.

LO vil understreke at kommunenes beredskapsarbeid i stor grad blir påvirket av de økonomiske rammene. Det er derfor viktig at kommisjonen har presisert «at nye pålegg fra statlige myndigheter innen beredskap, som fører til økt ressursbruk og krever finansiering, må følges av tilføring av friske midler til kommunene». Allerede i dag har mange kommuner store utfordringer med å oppfylle sine lovpålagte forpliktelser innen beredskap. Nye pålegg uten friske midler vil gjøre gapet mellom oppgaver og finansiering enda større.

Kommisjonen legger stor vekt på lokal og regional *administrativ* kapasitet knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap. LO deler kommisjonens ambisjoner på dette området, men vil samtidig understreke betydningen av at den *praktiske* kapasitet og kompetanse innen krisehåndtering må finnes lokalt. Det ligger en betydelig desentralisert kapasitet til krisehåndtering i sterke kommuner med egne ansatte innen blant annet helsetjenester og tekniske tjenester. Kriser kommer overraskende, og krever riktig kompetanse på riktig sted.

I sterke lokalsamfunn med sterke kommuner og et levende og mangfoldig næringsliv finnes det folk, kompetanse og ressurser til krisehåndtering lokalt. Der det finnes folk, finnes det også rekrutteringsgrunnlag til den frivillige beredskapen, som spiller en svært viktig rolle for vår desentraliserte beredskap. De sterke lokalsamfunnene må vernes om. LO mener den sentraliseringen som har skjedd de siste årene er svært bekymringsverdig. Også fordi det kan svekke evnen til å møte kriser lokalt. Spesielt gjelder dette områdene i Nord-Troms og Finnmark, mot den russiske grensen. Det er derfor positivt at kommisjonen foreslår (9.5) særlige tiltak for å styrke beredskapen i nord. LO støtter disse forslagene, men er kritisk til at kommisjonen ikke samtidig løfter politiske tiltak for å fremme vekst, velferd, arbeidsplasser og sterke lokalsamfunn i regionen, når kommisjonens problembeskrivelse knyttet til befolkningsnedgang og sentralisering i nord er så

tydelig. I nord er aktivitet og bosetting ikke bare et spørsmål om samfunnssikkerheten, men også om statssikkerheten.

2.3 Styrke tverrsektorielt samarbeid

Kommisjonen er klar på at vedvarende utfordringer med samordning og styring er en av de største svakhetene med det norske beredskapssystemet. LO deler denne oppfatningen, og mener forslagene (5.7) om en nasjonal sikkerhetsstrategi og en langtidsplan for sivil beredskap er blant kommisjonens viktigste. LO anser kommisjonens forslag som å være på linje med forslag fra våre forbund NOF og NTL Forsvar i prosjektet *Forsvarslinjer* (2016), om behovet for en sektorovergripende trusselvurdering som grunnlag for langsiktig planlegging og prioritering.

LO vil understreke behovet for å se samordning, samvirke og samarbeid også som et kulturelt spørsmål, ikke bare et organisatorisk. LO støtter kommisjonens forslag for en mer samordnet organisering og tydeligere nasjonal ledelse, men savner tiltak for å styrke kulturen for samordning, samvirke og samarbeid i hele beredskapsapparatet. LO viser til 22. juli-kommisjonens hovedkonklusjoner om særlige kulturelle samarbeidsutfordringer i forvaltningen. LO etterlyser kompetanseheving for ledere på alle nivå i forvaltningen for å styrke egne og sine organisasjoners kultur for samarbeid.

LO etterlyser også en gjennomgang av mål- og resultatstyringen i forvaltningen. Detaljstyringen må begrenses, og gi plass til faglighet og samvirke. Detaljstyring ovenfra kan være i strid med beredskapens nærhetsprinsipp, og det kan stå i veien for å bruke tid til å bygge opp samvirkerelasjoner.

2.4 Tettere integrering av næringslivet

Kommisjonen beskriver store beredskapsressurser norsk næringsliv, og at næringslivet må integreres i beredskapen på en grunnleggende annerledes måte enn i dag. Kommisjonen foreslår (12.5) at næringslivet skal delta i lokale, regionale og nasjonale beredskapsråd. LO stiller seg bak dette forslaget, og er opptatt av at beredskapsråd må være bredt sammensatte. Kommisjonen foreslår også (12.5) å etablere en nasjonal, integrert forsyningsberedskapsorganisasjon, og viser til finske NESA, som bygger og forvalter beredskapslagre i samarbeid mellom myndigheter og næringsliv. LO støtter intensjonen i dette forslaget, og mener en styrking av arbeidet med beredskapslagring i Norge er viktig. Betydelige deler av de ressurser som vil være kritiske i en krisesituasjon, finnes i næringslivet. LO mener likevel forslaget slik det foreligger behøver grundigere utredning. For LO er det viktig at det er tydelig at det er myndighetene som har ansvar i siste instans for landets forsyningsikkerhet, og at man får klargjort hvordan et samarbeid mellom myndigheter og næringsliv om en forsyningsberedskapsorganisasjon skal fungere i praksis.

LO har oppfordret både Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen om å sørge for at beredskapshensyn og forsvarsevne blir tillagt større vekt når det vurderes/inngås kontrakter med private aktører. I den sammenheng er det positivt til at Totalberedskapskommisjonen tar til orde for (12.5) at beredskap, og herunder varigheten på kontrakter, må vektles høyere i offentlige anskaffelser på alle nivåer og i alle sektorer.

LO vil også understreke at det er en grunnleggende forskjell på å trekke inn eksisterende private beredskapsressurser for å supplere offentlig beredskapsevne, og å konkurranseutsette eller privatisere eksisterende offentlige beredskapsressurser. Oppsplitting av helhetlige organisasjoner til ulike enheter kan gjøre samvirke vanskeligere og derfor svekke beredskapen. Dette på grunn av større avstand og forskjeller mellom aktørene i insentiver, kultur og ansvarsforhold. LO savner en drøfting av dette fra kommisjonen.

Kommisjonen peker på utvikling av strategisk partnerskap med næringslivet for understøttelse i fred, krise, konflikt og krig. Dette har to dimensjoner som LO mener bør ivaretas. For det første må det foretas en klargjøring av hva som er forsvarlig grad av bortsetting sett ut fra operative krav. LO ser at samarbeid med private aktører i visse tilfeller er hensiktsmessig. Det må imidlertid gjennomføres analyser som både ser på lønnsomheten i privatiseringen som også en vurdering av leveringssikkerhet i krise og krig samt

konsekvensene av at Forsvaret mister kompetanse, kontinuitet og omstillingsevne. LO mener at Forsvarets strategiske partnere må komme i tillegg til Forsvarets kjerneoppgaver, ikke som erstatning for. LO forventer å bli involvert når regjeringen starter en gjennomgang av dette.

For det andre organiserer LO ansatte i hele det norske arbeidslivet, herunder i virksomheter som er del av totalforsvaret uten å være en integrert del av Forsvarets organisasjon. LO er bekymret for at den juridiske statusen til disse arbeidstakerne i en krigssituasjon fremdeles ikke er tilstrekkelig klargjort, og mener at verken Forsvarskommisjonen eller Totalberedskapskommisjonen drøfter dette inngående. Sentrale spørsmål er om disse arbeidstakerne i en krigssituasjon etter folkeretten defineres som stridende, hvem som defineres som arbeidsgiver og hvilke rettigheter arbeidstaker har. LO viser til at regjeringen skal legge frem en utredning for Stortinget om bruk av ikke-militært ansatt og forhold knyttet til krigens folkerett og ikke-militært personell som legitime mål.

2.5 Utvikle nasjonal situasjonsforståelse, ledelse og enhetlig rådsstruktur

LO støtter kommisjonens forslag om Justis- og beredskapsdepartementet som fast lederdepartement i sivile kriser, og å etablere en nasjonal funksjon i departementet for overvåkning av situasjonsbildet i kriser, og formidling av situasjonsforståelsen til beredskapsaktørene og til befolkningen.

LO støtter også kommisjonens forslag om å etablere et nasjonalt beredskapsråd og stille krav om at alle kommuner har et lokalt beredskapsråd, slik at Norge får en enhetlig struktur med beredskapsråd på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. LO har tidligere ved flere anledninger spilt inn behovet for et totalberedskapsutvalg på nasjonalt nivå. LO anser at kommisjonens forslag om et nasjonalt beredskapsråd ivaretar denne intensjonen. For LO er det viktig at rådene – både nasjonalt, regionalt og lokalt – er bredt sammensatt, og LO vil understreke viktigheten av at arbeidslivets parter er representert.

2.6 Utvide nordisk beredskapssamarbeid

LO støtter kommisjonens forslag om mer integrert nordisk samarbeid om totalforsvar, samfunnssikkerhet og beredskap i kjølvannet av en svensk og finsk innmelding i NATO.

2.7 Videreutvikling av grunnberedskapen

Kommisjonen beskriver grunnberedskapen med nødetater, frivillige organisasjoner og offentlig redningstjeneste som velfungerende, men at rammene er i endring grunnet blant annet klimaendringer, sentralisering av befolkningen, en eldre befolkning og ny teknologi. LO er enig i denne beskrivelsen, og i kommisjonens forslag til å styrke grunnberedskapen (22.3, 22.5 og 22.7). Kommisjonen foreslår (22.3) å forskriftsfeste dimensjonering av grunnberedskap og vurdere krav til hvor stor andel av befolkningen som skal nås av en kvalifisert respons innenfor et gitt antall minutter. LO støtter dette forslaget, men vil understreke at det er avgjørende at responstider, kvalitet og dimensjonering i de ulike nødetatene sees i sammenheng. Hvis forskriftsfesting er for dårlig balansert, vil det skje en oppgaveglidning mellom etatene, slik sentralisering av ambulansetjenesten de siste årene har bidratt til en markant økning i helseoppdrag for brann- og redningstjenesten. Tilsvarende vil en underfinansiering føre til at responstidskrav vil gå ut over andre viktige deler av hva tjenestene skal forventes å levere. Nødetatenes oppdragsmengde har gått opp over tid, uten at ressursene har fulgt etter.

2.8 Styrke beredskapsrollen til frivillige organisasjoner

Kommisjonen foreslår en reell økonomisk satsning på frivillige beredskapsorganisasjoner. LO støtter dette, og kommisjonens forslag til å styrke frivilligheten på området (23.5 og 23.7). Den organiserte frivilligheten representerer en fleksibel og desentralisert beredskapskapasitet av enorm verdi.

2.9 Forsterke arbeidet med infrastruktur og digital sikkerhet

Kommisjonen beskriver teknologisk utvikling som går svært raskt, og som også fører med seg betydelige sikkerhetsutfordringer. LO er enig i denne beskrivelsen og i forslagene for å redusere sårbarheten på området (20.5).

LO savner tydeligere tiltak fra kommisjonen for å styrke IKT-kompetanse generelt, og kompetansen på IKT-sikkerhet spesielt. Menneskelige feil er en viktig faktor i uønskede IKT-hendelser, og kommisjonen foreslår ikke konkrete forslag for å øke IKT-kompetansen og ansattes kompetanse i IKT-sikkerhet. Dette er en mangel.

Kommisjonen foreslår at Justis- og beredskapsdepartementet skal tydeliggjøre hvilke land man må unngå å kjøpe teknologi og tjenester fra. LO støtter dette, men savner strengere nasjonale krav til IKT-sikkerhet ved tjenesteutsetting i offentlig sektor mer generelt. LO viser til at det allerede finnes *anbefalte* minimumskrav til tjenesteutsetting utviklet av Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

2.10 Styrke forsyningssikkerheten

Kommisjonen beskriver et risikobilde med økt geopolitisk ustabilitet og fare for brudd på internasjonale forsyningsskjeder. LO mener den økte risikoen krever at det iverksettes tiltak for å styrke norsk forsyningssikkerhet. Kommisjonen foreslår en rekke tiltak for å utbedre situasjonen (13.9, 14.5, 16.6 og 17.4). LO støtter disse tiltakene, og vil trekke fram forslagene om et nasjonalt løft for å sikre tilstrekkelig fornybar energi og å umiddelbart legge planer for økt selvforsyningsgrad innen mat som særlig positive.

Under tiltak (14.5) for å sikre forsyningssikkerhet innen energiforsyning heter det blant annet at kommisjonen anbefaler «å vurdere tiltak for å sikre god egenberedskap i virksomheter med kritisk samfunnsfunksjon ved utfall i kraftforsyningen». LO vil understreke viktigheten av at det ikke bare gjøres en vurdering, men at det følges av faktiske tiltak, som nød- og reservestrøm og øvelser.

Under tiltak (16.6) for å sikre forsyningssikkerhet innen matforsyningen, foreslås det blant annet at det må gjennomføres en risiko-, sårbarhets- og beredskapsanalyse av norsk matforsyning. LO vil her vise til at en klar mangel ved analysen som ble gjennomført av DSB i 2017 er at den bygde på en forutsetning om et velfungerende handelssystem. Brudd på internasjonale matforsyninger til Norge må være del av en ny analyse.

LO savner tiltak innen matforsyning som i større grad ser hele verdikjeden for mat i sammenheng, og ser selvforsyning ikke bare som et spørsmål om produksjon av råvarer, men som produksjon av ferdige produkter for salg i markedet. Norge blir mer robust mot bortfall av internasjonale forsyninger dersom mer av de norske råvarene også bearbeides i Norge, for eksempel innen sjømat.

Etter LOs syn burde kommisjonen gått lengre i forslagene til tiltak innen drikkevannsforsyning (17.4). LO savner konkrete tiltak for å sikre at kommunene har tilstrekkelig kompetanse innen vann og avløp. Heller ikke den store utfordringen med foreldede vann- og avløpsnett adresseres eller blir møtt med tilstrekkelige tiltak av kommisjonen. Dette er en svakhet.

LO vil også i denne sammenheng trekke inn forsyningssikkerhet på helseområdet. Kommisjonen foreslår (25.4) å utrede muligheten for å utvikle produksjonskapasitet innenfor rammen av et nordisk samarbeid om vaksiner, legemiddelproduksjon, smittevernutstyr og medisinsk-teknisk utstyr. LO mener det er et stort og uutnyttet potensial for å produsere legemidler og medisinsk utstyr i Norge, og at både næringspolitiske og beredskapsmessige hensyn tilsier at dette potensialet tas i bruk. Det norske markedet representerer et lite volum for de store legemiddelprodusentene, de har ingen leveringsplikt, og kan når som helst trekke et legemiddel fra det norske markedet. Økt nasjonal produksjon av legemidler og kapasitet til oppskalering/omlegging i ville økt forsyningssikkerheten på dette området. Norge har kunnskapsmiljø i verdensklasse innen medisinsk forskning, legemiddel- og vaksineproduksjon, livsvitenskap og industrielle prosesser som kan bidra til å utvikle og produsere vaksiner.

3. Øvrige enkeltområder

3.1 Øvelser

Kommisjonsrapportens kapittel 29 beskriver betydningen av øvelser, og anbefaler at det utarbeides en nasjonal strategi som kan sikre målrettede øvelser og at sentrale aktører deltar. LO støtter denne anbefalingen, men mener kommisjonens ambisjonsnivå for øvelser er for lavt. Øvelser er viktig for læring og forberedelse til faktisk krisehåndtering, og skjer i dag for sjelden og med for lav kvalitet. Spesielt er det viktig å få på plass flere og bedre samvirkeøvelser hvor ulike beredskapsaktører øver sammen og lærer hverandre å kjenne. LO har tidligere spilt inn at det trengs en struktur for regionale og nasjonale samvirkesentre/samtreningsbaser for å tilrettelegge for dette. Det er behov for samtreningsbaser hvor aktørene i totalberedskapen kan møtes på fast basis for å samtrene og kurse personell. Et annet forslag er å få på plass en finansieringsmekanisme som gir insentiver til å øve sammen, for eksempel gjennom pooling av midler til øvelser på tvers av aktører.

3.2 Beredskapslovgivning

Ved kriser har myndighetene en generell handleplikt. Det følger dels av beredskapslovgivningen og dels av konstitusjonell sedvane/nødrett. Tiltak som medfører inngrep overfor private, må ha hjemmel i lov. Erfaringer, senest fra koronapandemien, viser at det er behov for at lovhjemler vurderes og utarbeides i forkant av, og ikke etter at krisen er oppstått. Under koronapandemien oppsto spørsmål om hvilke tiltak det var hjemmel for å gjennomføre, hvem som hadde beslutningsmyndighet og hvordan behovet for regelverksendringer kunne gjennomføres samtidig som man ivaretar hensynene til demokrati og rettssikkerhet. Uklarhet om hjemmelsgrunnlag og beslutningsmyndighet kan skape usikkerhet og virke lammende for krisehåndteringen.

Kommisjonen mener at regjeringen må sikre et hjemmelsgrunnlag for krisehåndtering, men kommisjonen har selv ingen fullstendig gjennomgang av slike spørsmål. Kommisjonen anbefaler at det nedsettes et eget lovutvalg som får i oppdrag å utarbeide et forslag til hvordan beredskapslovgivningen bør innrettes. Kommisjonen påpeker videre at regjeringen, og de enkelte departement, fortløpende må vurdere om den har de lovhjemler som anses nødvendige for å kunne håndtere kriser som kan oppstå. LO er enig i dette.

3.3 Klimautfordringene

Kommisjonen beskriver en rekke risikoer som det norske samfunnet står overfor, og at risikobildet er i endring. I kommisjonens beskrivelse skiller stormaktsrivalisering og klimautfordringer seg ut, både ved at disse benevnes som «eksistensielle trusler» og at begge disse områdene bidrar økt sannsynlighet for kriser. LO slutter seg til kommisjonens beskrivelse av risikoene Norge står overfor. Etter LOs syn vil summen av kommisjonens forslag bidra til et vesentlig mer robust beredskapssystem som setter oss bedre i stand til å møte en bredde av ulike risikoer. LO støtter kommisjonens forslag knyttet til klimatilpasning og håndtering av naturfare (19.6), men gitt at økt hyppighet og størrelse på naturkatastrofer er en så viktig del av risikobildet, er LO kritisk til at kommisjonens forslag ikke er mer konkret på hvordan Norge skal oppdimensjonere klimatilpasning og beredskap for naturfare. Bredden av samfunnet må i årene som kommer forvente å bruke vesentlige ressurser på forebygging av naturhendelser, håndtering av dem, og reparasjon i etterkant av dem når de inntreffer. Det er vanskelig å se for seg en beredskap på dette området som befolkningen ser som akseptabel uten økt ressursbruk. Dette er ikke reflektert i kommisjonens kapittel *Økonomiske og administrative konsekvenser*.

3.4 Samferdsel

Kommisjonen foreslår en rekke ulike tiltak for å styrke beredskap innen transportsektoren. LO stiller seg bak disse. LO vil peke spesielt på at det er avgjørende at arbeidet med å integrere hensyn til samfunnssikkerhet i Nasjonal transportplan intensiveres, og at dette arbeidet integreres med den foreslåtte langtidsplanen for sivil beredskap. Strekninger og prosjekter som har særlig betydning for statssikkerheten og samfunnssikkerheten må prioriteres. LO vil understreke at oppsplittingen av transportsektoren har gjort det mer krevende å drive et helhetlig beredskapsarbeid på feltet, med mer uoversiktlige og komplekse ansvarsforhold.

3.5 Velferdssystemet

Kommisjonens rapport tar for seg mange ulike sider ved beredskapen. LO savner likevel en grundig helhetlig drøfting av hvor godt velferdstjenestene og -ytelsene er rustet for kriser. LO etterlyser planer for å ivareta velferdssystemets virkemåte under krevende og langvarige samfunnskriser. Felles for de fleste kriser er at de rammer sosialt skjevt og bidrar til et økt press på velferdssystemet. Et eksempel på hvordan velferdssystemet ikke har vært rigget for kriser, er hvordan Navs utfordringer under koronapandemien, med tanke på både bemanning og digital infrastruktur. Et fungerende velferdssystem, hvor også utsatte grupper blir ivaretatt, er avgjørende for samfunnstilliten over tid.

4 Avslutning

LO og LOs tilsluttede forbund har i mange år hatt beredskap høyt på sin dagsorden og LO, NTL, Fagforbundet og NOF tok for flere år siden initiativ til å sette ned en totalberedskapskommisjon. LO er fornøyd med at kommisjonen ble nedsatt og nå har levert sin sluttrapport. LO har kritiske innvendinger til enkelte punkter fra kommisjonen, slik det har kommet frem i dette høringssvaret, men mener helheten av kommisjonens rapport utgjør et viktig bidrag til styrkingen av vår felles trygghet. Det er viktig at kommisjonens rapport følges opp med konkret politisk handling.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Steinar Krogstad
(*sign.*)

Kenneth Sandmo
(*sign.*)

Saksbehandler: Marianne Breiland

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.